

והוא אומר הילך כמה שאמרה ואמר רב נחמן כיון שהגיע גט לידו מגורשת אלמא אעילוה ידיה סמיך התם ודאי שרוצה לגרשה חשוב ליה עילוה אבל כאן שמגלה דעתו שחפץ בצניטולו היינו עילוה ידיה ורש"י פי' בכרימות (דף כד.) דגרסינן התם כמו בשמעתי ולא פריך מאי אפשי דלא אמר כלום דכי אמר ר"ל צמתת מנטלטלין דכיון דאתו לדיה הו' אי אפשי לשון הפקר ומפקירס אבל זה לא הפקיר את המתנה קיימת אלא מסיפא פריך דקמתי בטלה היא אינה מתנה דכריו קיימים ולשעבר משמע ומודה שלא קיבלה לשם מתנה והודלת בעל דין כמאה עדים דמי מאי לאו דכריו קיימים והדנה למרה אלמא היכא דלהני דכריו הדנה למרה ומשני לא דכריו קיימים ולא הדנה למרה והוא הדין דהוה מני למרווי דההיא דרש לקיש כיון שכבר זכה הו' הפקר אבל צההיא דרש ששת דמודה שלא זכה זה מעולם הו' דמרה דכי יידי אינש אדעתה דמקבלי לה מיינה ואי לא לא הוה מתנה דהכי משני התם אקושיא אחרימי ומיהו השתא משני שפיר בלאו הכי וצתה הכי פריך מאומר לחברו דין ודברים אין לי על שדה זו וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום פריך שפיר משדה אנטלטלין דצדקה שהיא שלו איידי כדפי' בקוגני' האומר לחברו שהוא שותף עמו דלא שייך למימר דעתו שלא תהא המתנה קיימת כמו צההיא דרש ששת ואי לשון אי אפשי הו' הפקר צדקה א"כ ידי מסולקת הימנה צדקה שלו הו' נמי הפקר שאי אפשר לומר שרוצה לומר צענין אחר ואמאי לא אמר כלום:

פ' הו' ר"ד דאזיב רמי. גבט לא שייך לומר הולך לאו

זכי דאפילו זכי נמי לא מהני^א ולא נקטיה אלא לסימנא בעלמא לומר כי היכי דהא מהניא הולך גבט לא מהני נמי צמתת^ב: **מאי שנא מהרי** הוא הקרש. תימה^ג דכריש אין בין המורל (הדרס דף לה:) ממשע דכר זה הקדש מועיל וגט זה חרס ודאי לא אמר כלום דגרע מגט זה חרס הוא דאמר דלא אמר כלום דהא בטל הוא דכריו קיימין וכי אמר גט זה בטל ולא אמר כלום מינש משמע ויכוין שכבר זכה בה שלו והא אינו יכול להוציאה מרשותו עד שיקנה גבט לאו ואם יש לו בעל חוב גובה ממנה בטלה היא אינה מתנה או אפשי בה דכריו קיימין פי' שלשונות לשעבר משמע שהיא בטלה מקדש לכן משעה שקבלתי אינה מתנה ואי (אתנהו) אפשי לקבלה וכגון שהיה צווח מעיקרו אבל אם שתק ובלטין צווח נמלך הוא וכבר קנה המקבל אינו יכול להוציאה מרשותו כ"א שיקנה לאחרים בקנין גמור וב"ח גובה ממנה אמר אביי נקטי' שליח מתנה כשליח הגט למאי נפקא מינה להולך לאו כוכה דמי פי' הנותן מתנה יכול לבטלה עד שלא תגיע ליד המקבל ואי דמתנה זכות היא לו ויכין לו אדם שלא בפניו הולך לאו כוכה דמי דדוקא במנה שחייב לחברו או שהיה פקדון בירו אכרי בפ"י דהולך או תן כוכה דמי אבל במנה הולך לאו כוכה דמי ועד שלא לאו המקבל יכול

שפי לשונות משמע דבטל ומשמע דליבטיל גבי גט לישנא דמהני ביה קאמר גבי מתנה לישנא דמהני בה קאמר אמר אביי^א נקטינן שליח מתנה הרי הוא כשליח הגט נפקא מינה^ב להולך לאו כוכי דמי רבינא אשכחיה^ג לרב נחמן בר יצחק דתלי וקאי בעיבורא דרשא וקא מיבעיא ליה במל מהו יתיקו אמר רב ששת ואמרי לה במתניתא תנא יגט זה לא יועיל לא ויתיר לא יעזיב לא ישלח ולא יגרש יהא חרס יהא כחרס דכריו קיימין אינו מועיל אינו מתיר אינו מעזיב אינו משלח אינו מגרש חרס הוא כחרס הוא לא אמר כלום איבעיא להו הרי הוא חרס מהו א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא ה"מאי שנא מהרי הוא הקדש הרי הוא הפקר חורר ומגרש בו או אינו חורר ומגרש בו רב נחמן אמר חורר ומגרש בו ורב ששת אמר אינו חורר ומגרש בו והלכתא כוותיה דרב נחמן אינו והא קי"ל והלכתא כוותיה דר' יוחנן^ד דאמר חוורת הכי השתא התם דיבור ודיבור הוא אתי דיבור ומבטל דיבור והכא נהי דבטליה לשליחותא דשליח הגיטא גופיה מי קא במיל: בראשונה היה עושה: איתמר בפני כמה הוא מבטלו רב נחמן אמר בפני ב' רב ששת אמר בפני ג' רב ששת אמר בפני ג' ב"ד קתני ורב נחמן אמר בפני ב' לבי תרי נמי ב"ד קרי להו אמר רב נחמן מנא אמינא לה^ה דרתנן מוסרני לפניכם פלוני

לשליח הוא דבטליה שלא יחא שרוצה לגרשה גבט זה דלתי דיבור ומבטל דיבור אבל גט שהוא צענין אינו נפסל: **צפני כמה הוא מצטלו.** קודם תקנת רבן גמליאל: **צפני שנים.** דבשלמא גבי דינא דממונא צעני' שלמי אכל הכא אדועי בעלמא הוא וצתרי סגי: **מוסרני לכס.** לקמן (דף לו.) הוא צפרקין גבי פרוצול שהוא מוסר שטרותיו לצי"ד דליהו לא מצע ליה לצי"ד אלא הצי"ד והן יורדין לנכסיו ולא קרינא ציה לא יגושי: **פלוני** משמע דמדודו דלא אתי דיבור ומבטל מעשה כמו שמוכיח שם ממתני' דכל הכלים יורדים ליד טומאה צמתתה כו' וצתית גט לשמה הו' מעשה דאס כתב אדם ס"ת לשמה אינו יכול לחזור ולבטל וי"ל דכל זמן שלא הגיע ליד האשה לא חשיב גמר מעשה: **הרתם** דיבור ודיבור הוא. מתוך השלשון משמע דאפשי צנילו צפרוקי^א אינו מבטל מדקאמר התם דיבור ודיבור הוא משמע דהכא לאו דיבור ודיבור הוא אלא דיבור ומעשה^ב וגם מדקאמר גט גופיה מי קא צנילו משמע דאין לו כח לבטל אבל צקדושין צריש האומר (דף נט.) אין שם כל זה האריכות וצתב צכל הספרים נהי דבטליה מתורת שליחות מתורת גט לא בטליה משמע^ג דאס צניטלו צפירוש מודה רב נחמן דבטל וכן כריך לומר דגט לא חשיב מעשה כל זמן שלא הגיע ליד האשה דאי לאו הכי תקשי לרב ששת כדפירשונו לעיל ומדקאמר צפ"ב (לש"ל דף יט.) גבי נכתב ציום ונחתם צילהו דלא הכשר ר"ש מיכן עד עשרה ימים דחיישינן שמה פייס פי' שמה ציטול את הגט כדפי' ר"ת אין ראייה כדפיר' צפ"ב ועוד דשמה התם לא נחתם^ד לא חשיב גמר מעשה: **ורב נחמן אמר בפני שנים דלתרי נמי ב"ד קרי ר' אהו.** אין לומר דרב נחמן לטעמיה דאמר צפ"ק דסנהדרין (דף ה:) משמיה דשמואל שנים שדנו דיניהם דין ר' אהו רבא לית ליה התם (דף ג.) דשמואל^ה ועל כרחך רבא חית ליה הכא כרצ נחמן דאמר בפני שנים דהא פליגי ור' יוחנן קאי כרצ נחמן ועוד אמר צירושלמי דסנהדרין רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו שנים שדנו אין דיניהם דין וצתהולך (שם דף מו:) נמי א"ר יוחנן גר כריך שלשה משפט כתיב ציה וע"כ כריך לומר אף ע"ג דתרי אין דיניהם דין כיון דפרוצול^ו סגי צתרי קרי להו צית דין ואס תאמר צפ' זה צורר (סנהדרין דף ז.) דפריך גבי אודיתא דילמא צ"ד חלוק דשמואל דאמר שנים שדנו כו' בלאו שמואל נמי איכא למיפך דהא ר' יוחנן ורבא לית להו דשמואל וקא צברי דלתרי צית דין קרי להו וכי האי גוונא נמי פריך גבי קיום שטרות צפ"ב דכתבות (דף כג.) וי"ל דהתם כיון דצענין שלשה באודיתא וקיום שטרות אין שייך לגבי ההוא מילתא לקרות לתרי צ"ד מש"ה קאמר דלמא לא צעי התם ג' דשמואל^ז ואס תאמר ומאי נפקא מינה השתא צפלוגתא דרב נחמן ורב ששת צפני כמה מבטלו הא תיקון רבן גמליאל שלא יהו עושיין כן ואומר ר"י דנ"מ לרבי דאמר לקמן אס צניטלו מצוטל ופסק לקמן רב נחמן כותמיה ומודה רבי דאס צניטלו צפני צ' לרב ששת או אחד אפי' לרב נחמן דאינו מבטל דאפילו קודם תקנת רבן גמליאל לא היה מבטל דדוקא דדוקא דליכא למיחש לממורות אבל צפני שנים דאיכא למיחש לממורות לא ולרב נחמן אע"ג דצפני שנים איכא למיחש לממורות דאמרינן צסמוך ואפ"ה הו' מבטל מ"מ צפחות משנים דאיכא למיחש טפי אינו מבטל וצתא אפילו רבי מודה דאמרינן מה כח צ"ד יפה: **לתרי נמי ב"ד קרי ר' אהו.** וא"ת דצפ"ב דיצמות (דף כה:) גבי מילנה או חללה צפניו ישאנה מפני שהוא צ"ד ודייק טעמא דצ"ד הוא הא צי תרי לא והא אמר הכא דלתרי נמי צ"ד קרי להו ואור"י דהתם דייק מדלא קאמר מפני שהם שנים אלא תלי טעמא בצ"ד ש"מ דלא סגי התם צתרי א"נ מילאין דומיא דחליצה וצ"ד דחליצה היינו ג' ולא אתי כמאן דמכשר חליצה ציחיד דחד לא מקרי צ"ד ואיכא נמי רננה: **לא**

- א) ופי' פדשי' עירובין ה.
- ב) לעיל ד. לקמן סב.
- ג) כמתי' לכה בר יצחק.
- ד) קדושין נט. ט. סס טו.
- ה) שניעות פי' מ"ד לקמן לו.
- ו) נדרים ממ. וסס.
- ז) שמואל.
- ח) נדרים טו.
- ט) שם ע"ב ד"ה שמה.
- י) ופי' טוס' צ"ב מ. ד"ה קיוס.

גלוין הש"ס

תוס' ד"ה התם דיבור ודיבור וכו' דאם ביטלו בפירוש וכן נחלה דעת הרשב"א ד' מ ע"ב ד"ה גילוי מלתא בסוף הירוש' בא"ד בסופו לא חשיב גמר מעשה. ועי' לקמן ד' פכ ע"א מ"ח לא והלם וד' פכ ע"א מ"ח ד"ה ודלמא אלמלי:

מוסף רש"י

נקטינן. מקורת מלכותו, מנהג מנינוטו (שורבין ה.) תלמי נפשיה. נקט על צדק הלה כאלם שמשע. (טובה נד.)

מוסף תוספות

- א. כהנא לעיל (יא.) חזרו הוא באשה שאין חבין לאדם שלא מדעתו אלא בפניו. רש"י.
- ב. ולא מהו טעמא נינהו וכו'. אלא דטעמא דמתנה הוא דמפרש משום הולך לאו כוכה. ועי' ג. היכי ליקי מהקדש. והא מופי הלא"ש.
- ד. כגון שאמר גט זה יהא גופו כחרוס או גופו של גט זה יהא בטל, אפי"ה. רש"י. ה. וי"ל אתי דבורו שבטל את הגט דבורו בעלמא, ומבטל מעשה דהיינו גופו של גט שבכח לשפול ולשמה. רש"י. ו. אלא שנקראין ב"ד חזרו וכו' אשמו: איבעיא להו חזרו ומוגרש בו או אינו חזרו ומגרש בו. פי' השולח גט לאשתו ובעליו קודם שיגיע לידה ויכתיב נמלך ורציה לגרשה באותו גט עצמו חזרו ומגרש או לא מי אמרי' בטל גיטא והי"ל כחספא בעלמא או דלמא שליחותא דשליח הוא דבטל עד הדר ומשני שליחא אחרינא אבל גיטא לא ביטל רב נחמן אמר חזרו ומגרש בו רב ששת אמר אינו חזרו ומגרש בו והלכתא דחזרו ומגרש בו דנהי דבטליה לשליחותיה דשליח גט גופיה מי קבטיל פי' שליחות השליח בטל דאחי דבורו ומבטל בבור אבל הגט שהוא בעין וכשר אינו מתבטל ועי' בפ' האומר בקדושין: מתנה' בראשונה היה עושה ב"ד במקום אחר ומבטלו התקין ר"ג הוקן שלא יהא עושה כן בפני תיקון העולם: פי' השולח גט לאשתו ומבטלו שלא בפני השליח קודם תקנת ר"ג בפני

פסקי ר"ד (המשך)

לכטל מתנהו כמו שיכול לכטל הגט עד שיגיע ליד חזרו איבעיא להו חזרו ומגרש בו או אינו חזרו ומגרש בו. פי' השולח גט לאשתו ובעליו קודם שיגיע לידה ויכתיב נמלך ורציה לגרשה באותו גט עצמו חזרו ומגרש או לא מי אמרי' בטל גיטא והי"ל כחספא בעלמא או דלמא שליחותא דשליח הוא דבטל עד הדר ומשני שליחא אחרינא אבל גיטא לא ביטל רב נחמן אמר חזרו ומגרש בו רב ששת אמר אינו חזרו ומגרש בו והלכתא דחזרו ומגרש בו דנהי דבטליה לשליחותיה דשליח גט גופיה מי קבטיל פי' שליחות השליח בטל דאחי דבורו ומבטל בבור אבל הגט שהוא בעין וכשר אינו מתבטל ועי' בפ' האומר בקדושין: מתנה' בראשונה היה עושה ב"ד במקום אחר ומבטלו התקין ר"ג הוקן שלא יהא עושה כן בפני תיקון העולם: פי' השולח גט לאשתו ומבטלו שלא בפני השליח קודם תקנת ר"ג בפני